

ДОСЛІДЖЕННЯ ІСТОРИЧНИХ ПРАЦЬ І. ФРАНКА: СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ІСТОРИОГРАФІЯ

Ростислав Конта, Ігор Мохнатюк

THE RESEARCH OF THE HISTORICAL WORKS OF I. FRANKO: MODERN UKRAINIAN HISTORIOGRAPHY

Rostyslav Konta, Ihor Mokhnatiuk

The article examines the coverage of I. Franko's historical research in modern Ukrainian historiography. The authors emphasize that until recently, this problem was covered quite tendentially in Soviet historiography. It was a secondary and not so important topic in the assessment of the scientist's legacy compared to his achievements as a writer, poet, essayist, translator, public and political figure. Soviet studies were built on the basis of Marxist-Leninist methodology. Emphasis was placed on the scientist's political beliefs, which were presented through the prism of the fight against Ukrainian «bourgeois nationalists». The research of diaspora scientists differed significantly from the Soviet ideological analogues. But in these studies, the problem of scientific research of I. Franko's historical views was not excreted into a separate topic. Only in the studies of modern Ukrainian scientists this problem rise to the conceptual level and receive comprehensive coverage. In the writings of modern Ukrainian scientists, we can trace both criticism of previous assessments of Ivan Franko's historical scientific heritage, attempts to form a general vision of the scientist's historical worldview and prospects for further research into his historical scientific heritage.

Keywords: I. Franko, historiography, historical views, Franco studies, history of Ukraine.

В українській історичній науці небагато спеціальних досліджень історіософських поглядів Івана Франка. Незважаючи на велику кількість наукових досліджень життя і творчості Івана Франка, створених протягом століття, багато праць його сучасників та літературознавців 20-х рр., а також представників діаспори довгий час були або невідомі широкому загалу, або ж вщент розкритиковані та спотворені за радянських часів. Діапазон постаті Івана Франка зводився до «поета» – «просвітника соціалістичної революції», а його творчість зазнала цензурних фільтрацій, перекручень та надмірної політизації. Лише в наш час, коли ламаються застарілі стереотипи історичного мислення, багато подій, процесів і явищ висвітлюється, відштовхуючись від загальнолюдських і національних принципів, склалися умови для створення адекватного портрета Івана Франка, звернення до нього не тільки як до класика української, європейської та світової літератури, поета, драматурга і прозаїка, вченого, літературознавця, фольклориста, етнографа, публіциста, видавця, але й як дослідника історії та носія нової історії українського народу.

Радянські дослідники приділяли певну увагу теоретичним засадам дослідження філософських, суспільно-політичних та естетичних поглядів Івана Франка. Однак, вони хибують тим, що замовчували національну свідомість поета, натомість возвеличували його як революціонера.

Творча спадщина І. Франка в ділянці історії привертала увагу багатьох дослідників не лише в радянський період, а й після здобуття незалежності України, а його погляди на українське суспільство не втратили актуальності.

Велику увагу вчений приділяв вивченню історії України. Розглядаючи українські землі як одне ціле, він досліджував історичний процес на всій Україні. Однак, з кінця XIX ст. у працях І. Франка переважає західноукраїнська тематика. Також вчений приділяє увагу висвітленню історії зарубіжних (особливо слов'янських) країн. Вивчення всієї Франкової спадщини в галузі історії залишається актуальним завданням сьогодення.

Іван Франко був гарно обізнаним з західноєвропейською філософією, він добре усвідомлював спорідненість історії та літератури, виявляв інтерес до провідних історико-філософських

течій, що зароджувались та поширювались на початку ХХ століття та мали значний вплив на розвиток історіософської думки.

Здобуття Україною незалежності створило нову суспільно-політичну обстановку в країні. Це сприяло універсалізації методологічних засад аналізу історичного процесу, концептуальній переоцінці історії України. Дослідники отримали можливість критичного аналізу публікацій радянських вчених, стали доступними праці зарубіжних українознавців.

Особливий інтерес становлять публікації, що висвітлюють окремі аспекти життя письменника, його філософські, естетичні, літературні, політичні, громадські уподобання, а також аналізують окремі художні та публіцистичні твори, листи. Серед них варто виокремити праці Р. Голода (Голод 2000), Я. Грицака (Грицак 1990), О. Забужко (Забужко 1993), М. Ткачука (Ткачук 1997), М. Люзняка (Люзняк 2001). Заслугує на увагу праця М. Жулинського (Жулинський 1999), у якій вперше в сучасній українській історіографії автор розглядає внесок Івана Франка у розвиток української національної справи на рівні з М. Грушевським. Також варто відзначити спробу політичного портрета І. Франка, зроблену в теоретичному дослідженні О. Забужко «Філософія української ідеї та європейський контекст: Франківський період» (Забужко 1993).

Велику роль у поширенні результатів франкознавчих досліджень, а також пропаганді постаті Івана Франка, його поглядів відіграють науково-практичні конференції, матеріали яких становлять вагомий внесок у сучасну історіографію (Іван Франко і національне... 2006; Іван Франко на сторінках ... 1997; Проблеми створення... 2008). Низка статей про національне питання у творчості І. Франка з'явилися у збірниках наукових конференцій, а саме: «Матеріали II Міжнародного конгресу українців» (1993) (Іван Франко і національне... 1991), «Матеріали Міжнародної наукової конференції «Іван Франко – письменник, мислитель, громадянин» (1998) (Коваль 1998, с. 88).

Загалом кількісний показник надрукованих праць про І. Франка чималий, а до ювілейного Міжнародного конгресу, присвяченого 150-річчю, що відбувся 27 вересня 2006 року, він помітно зріс. Період із серпня по вересень 2006 року позначився значним посиленням зацікавленості творчістю І. Франка з боку науковців і виходом великого масиву статей, пов'язаних з характеристикою постаті І. Франка: Т. Флояра «Доктор філософії не нинішнього зросту», В. Скуратовського «Франко, котрого ми не знаємо», Л. Тарана «Геніїв бояться» та ін. Окремо слід відзначити згадуваний уже Міжнародний науковий конгрес «Іван Франко: дух, наука, думка, воля», присвячений 150-річчю з дня народження вченого, що відбувся 27 вересня 2006 року у Львові. Конгрес розпочав свою роботу з привітальних слів і наукових доповідей. Наукові доповіді зробили І. Денисюк («Іван Франко – речник національної ідеї»), М. Жулинський («Іван Франко: душа, дух, духовність або Що визначає суспільний поступ?»), М. Попович («Два Мирони...»), А. Погрібний («Значення діяльності Івана Франка в утвердженні української мови в Україні»), Ю. Барабаш («Франкові причинки до української гоголіани»), С. Козак («Історіософська концептуальність Івана Франка»), Я. Ісаєвич («Франкознавство в українській Академії наук»). У подальшому робота конгресу проходила в 26 секціях. Найцікавішими, з огляду досліджуваної теми, на нашу думку є: «Методологічні концепції Івана Франка», «Мова і нація в естетичній концепції Івана Франка», «Філософський світогляд Івана Франка», «Іван Франко і проблеми історії», «Іван Франко та проблеми держави і права» (Нахлік 2016).

Окремо слід відзначити проведене Інститутом історії НАН України засідання «Всеукраїнського «круглого столу», присвяченого 150-річчю з дня народження Івана Франка» (3 листопада 2006 р.), що доповнювала своїми матеріалами Конгрес у Львові. На пленарному засіданні доповідали: О. Реєнт («Іван Франко та ідея соборності України»), О. Удод («Історіософські погляди Івана Франка: проблеми дослідження»), О. Добжанський («Іван Франко – Степан Смаль-Стоцький: співпраця впродовж третини століття»), С. Світленко («Україна в історіософській концепції Івана Франка»), М. Литвин («Іван Франко та легіон УСС»), А. Павко («Феномен Івана Франка в громадсько-політичному житті Галичини кінця ХІХ – початку ХХ ст.»). У подальшому робота «круглого столу» зосереджувалась у 5 секціях. Найцікавішими, на нашу думку є: «Іван Франко в колі тогочасних ідеологій», «Іван Франко в історіографічній традиції», «Іван Франко і його сучасники».

Останнім часом вийшла низка праць про вченого, де аналізується його діяльність в Науковому товаристві імені Шевченка у Львові. Основний акцент тут робиться на наукових здобутках І. Франка як етнологіста, фольклориста та красзнавця (Гримич 2002, с. 4–8; Скоморовський 2004, с. 40–42; Скоморовський 2006; Скоморовський 2003, с. 91–96; Черепанін 2006, с. 218–221; Соломчак 2007, с. 198–202). В даному контексті варто виділити праці історіографічного характеру (Конта, Маслюк 2013, с. 138–141; Конта 2014; Конта 2016, с. 17–25; Конта 2016, с. 75–89; Конта, Капелюшний 2019, с. 9–22).

Дослідження життя та побуту українців, їх духовної культури, фольклору багато в чому визначили науковий світогляд І. Франка, сформували його громадянсько-політичну позицію, а також стали базовою основою, на якій розкрилися інші грані його таланту як письменника, поета та публіциста, перекладача тощо. Відданість справі етнографічного дослідження українських земель, яку демонстрував вчений, його активна і невтомна діяльність у цьому напрямку як збирача етнографічного матеріалу, редактора й впорядника етнографічних збірок, розробника методологічних матеріалів по записуванню етнографічних даних, автора багатьох етнологічних праць, багаторічного керівника Етнографічної комісії Науковому товаристві імені Шевченка у Львові характеризують І. Франка як одного з фундаторів української етнологічної науки.

Творча спадщина Івана Франка – це органічне поєднання історичної тематики, принципу історизму з літературно-художніми засобами їх висвітлення, вироблення власного погляду на світовий історичний процес та на місце в ньому України. Всесвітня історія у творчості письменника – це тло, на якому він розглядає історичну долю українського народу, причини його бездержавності, обґрунтовує необхідність створення національної держави.

Дослідження історичних поглядів письменника є актуальним не лише з огляду історіографії, але й якісно доповнює знання про особистість Івана Франка, дозволяє повніше осмислити його місце в українській і світовій культурі. Іван Франко як феноменальний митець ХХ століття започаткував нове бачення всесвітнього історичного процесу та української історії з точки зору модерну, ввів історіософські засади в літературу нової доби.

Ідейна спадщина І. Франка як культурний спадок та соціально-історичний досвід українського народу вимагає своїх новітніх досліджень. Злободенною є переоцінка поглядів соціально-політичного характеру, оскільки вони продукувались у досить нелегкий і розбудовчий для українців час. Переоцінка поглядів вагомої в культурному житті українців постаті І. Франка дозволить віднайти нові шляхи трансформації українського суспільства з урахуванням його європейської перспективи на основі багатой історичної спадщини українського народу.

Список джерел та літератури

- 1991, Іван Франко і національне відродження: Тези доповідей наукової конференції, с. Криворівня Івано-Франківської обл., 23-24 вересня. Львів, ун-т ім. І. Франка. Інститут франкознавства; Ред. кол.: І. О. Денисюк та ін. Львів.
- 1997, Іван Франко на сторінках літератури, присвяченої 40-річчю його творчої праці. Проблеми літературознавства і художнього перекладу: Зб. наук, праць і матеріалів. Львів.
- 1998, Проблеми створення наукової біографії Івана Франка. Іван Франко – письменник, мислитель громадянин. Матеріали Міжнар. наук, конф., присвяч. 140-річчю від дня народж. Івана Франка (Львів, 25–27 вересня 1996 р.), Львів: Світ.
- 2006, Іван Франко і національне й духовне відродження України. До 150-ї річниці від дня народження: Матеріали наук.-практ. конф., 18 травня 2006 р. Харківська держ. наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка; Науково-методичний педагогічний центр управління освіти Харківської міської ради. С. М. Миценко (ред.), Л. І. Романова (уклад.). Х.: ХДНБК.
- ГОЛОД, Р., 2000, Натуралізм у творчості Івана Франка: До питання про особливості творчого методу Каменяря. Івано-Франківськ: Лілея-НВ.
- ГРИМИЧ, М., 2002, Звичаєве право українців у дослідженнях Івана Франка. Етнічна історія народів Європи. К., 12, 4–8.
- ГРИЦАК, Я. Й., 1990, «... Дух що тіло рве до бою...»: Спроба політичного портрета Івана Франка. Львів: Каменярь.
- ЖУЛИНСЬКИЙ, М. Г., 1999, Вірю в силу духа: Іван Франко, Лесі Українка, Михайло Грушевський у боротьбі за піднесення політичної і національної свідомості української людини. Луцьк: Медіа.
- ЗАБУЖКО, О. С., 1993, Філософія української ідеї та європейський контекст. К.: Вид-во «Основи».
- КОВАЛЬ, Т., 1998, Творчість І. Франка в контексті культурної ідентичності. Іван Франко – письменник, мислитель, громадянин. Львів, 88.
- КОНТА, Р., 2014, Етнологічні дослідження в Науковому товаристві імені Шевченка у Львові (1892–1940): історіографія: монографія. К.: «ВАДЕКС».
- КОНТА, Р., 2016, Краєзнавчі дослідження І. Франка: історіографічні інтерпретації. Краєзнавство, 3/4, 17–25.

- КОНТА, Р., 2016, Трансформація поглядів науковців ХХ століття на етнологічні студії Івана Франка. *Pomiędzy: Polonistyczno-Ukrainoznawcze Studia Naukowe*, 2/2016, 75–89.
- КОНТА, Р., Капелюшний, В., 2019, Етнологічна діяльність І. Франка в Науковому товаристві імені Шевченка у Львові: дорадянська історіографія. *Сторінки історії [Текст] = History pages: зб. наук. пр. Нац. техн. ун-т України «Київ. політехн. ін-т», Каф. історії, Асоц. істориків вищ. шк. України; редкол.: С. О. Костишева (голова) [та ін.]*. Київ: НТУУ «КПІ», 49, 9–22.
- КОНТА, Р., Маслюк, О., 2013, Висвітлення етнологічних здобутків І. Франка в Науковому товаристві імені Шевченка у Львові: дорадянська міжвоєнна історіографія. *Етнічна історія народів Європи: Збірник наукових праць*, К., 41, 138–141.
- ЛЮЗНЯК, М., 2001, Матеріалізована думка у людському бутті як чинник формування національної свідомості та політичного мислення: з погляду Івана Франка. Львів: АДКФ «Атлас».
- НАХЛІК, Є., 2016, Іван Франко про інститут держави. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zbruc.eu/node/56454>
- СКОМОРОВСЬКИЙ, В., 2003, Краєзнавчі студії Івана Франка. *Краєзнавчий збірник на пошану Богдана Гаврилівца*. Івано-Франківськ, 91–96.
- СКОМОРОВСЬКИЙ, В., 2004, Іван Франко як краєзнавець. *Краєзнавець Прикарпаття*, 3, 40–42.
- СКОМОРОВСЬКИЙ, В., 2006, Історико-краєзнавчі погляди Івана Франка. Івано-Франківськ: Гостинець.
- СОЛОМЧАК, Т. Я., 2007, Трудова міграція, її причини та наслідки в оцінці Івана Франка і міграційні процеси сучасності. *Вісник Прикарпатського університету. Економіка*. Івано-Франківськ, 4, 198–202.
- ТКАЧУК, М. П., 1997, Концепт натуралізму і художні шукання в «Бориславських оповіданнях» Івана Франка: Навч. Посібник. Тернопільський держ. пед. ін-т. Тернопіль.
- ЧЕРЕПАНІН, М., 2006, Музикознавчі дослідження Івана Франка. *Етнокультурні процеси в українському урбанізованому середовищі ХХ століття*. Івано-Франківськ, 2, 218–221.

References

- 1991, Ivan Franko i natsionalne vidrodzhennia [Ivan Franko and national revival]: Tezy dopovidei naukovoï konferentsii, s. Kryvorivnia Ivano-Frankivskoi obl., 23–24 veresnia. Lviv, un-t im. I. Franka. Instytut frankoznavstva; Red. kol.: I. O. Denysiuk ta in. Lviv. [In Ukrainian].
- 1997, Ivan Franko na storinkakh literatury, prysviachenoï 40-richchiu yoho tvorchoï pratsi. Problemy literaturoznavstva i khudozhnoho perekladu [Ivan Franko on the pages of literature dedicated to the 40th anniversary of his creative work. The problem of literary studies and artistic translation]. *Zb. nauk, pratsi i materialiv*. Lviv. [In Ukrainian].
- 1998, Problemy stvorennia naukovoï biohrafii Ivana Franka. Ivan Franko – pysmennyk, myslytel hromadianyn [The problems of creating a scientific biography of Ivan Franko. Ivan Franko is a writer, thinker and citizen]. *Materialy Mizhnar. nauk, konf., prysviach. 140-richchiu vid dnia narodzh. Ivana Franka (Lviv, 25–27 veresnia 1996 r.)*, Lviv: Svit. [In Ukrainian].
- 2006, Ivan Franko i natsionalne y dukhovne vidrodzhennia Ukrainy. Do 150-i richnytsi vid dnia narodzhennia [Ivan Franko and the national and spiritual revival of Ukraine. To the 150th anniversary of the birth]: *Materialy nauk.-prakt. konf., 18 travnia 2006 r. Kharkivska derzh. naukova biblioteka im. V. H. Korolenka; Naukovo-metodychni pedahohichni tseñtr upravlinnia osvity Kharkivskoi miskoi rady S. M. Mytsenko (red.), L. I. Romanova (uklad.)*. Kh.: KHDNBK. [In Ukrainian].
- CHEREPANIN, M., 2006, Muzykoznavchi doslidzhennia Ivana Franka [The musicological studies of Ivan Franko]. *Etnokulturni protsesy v ukrainskomu urbanizovanomu seredovishchi XX stolittia*. Ivano-Frankivsk, 2, 218–221. [In Ukrainian].
- HOLID, R., 2000, Naturalizm u tvorchosti Ivana Franka: Do pytannia pro osoblyvosti tvorchoho metodu Kameniar [Naturalism in Ivan Franko's work: To the question of the peculiarities of Kameniar's creative method]. *Ivano-Frankivsk: Lileia-NV*. [In Ukrainian].
- HRYMYCH, M., 2002, Zvychaeve pravo ukraintsiv u doslidzhenniakh Ivana Franka [Customary law of Ukrainians in the studies of Ivan Franko]. *Etnichna istoriia narodiv Evropy*. K., 12, 4–8. [In Ukrainian].
- HRYTSAK, Ya. Y., 1990, «... Dukh shcho tilo rve do boiu...»: Sproba politychnoho portreta Ivana Franka [«... The spirit that tears the body to battle...»: An attempt at a political portrait of Ivan Franko]. Lviv: Kameniar. [In Ukrainian].

- KONTA, R., 2014, Etnolohichni doslidzhennia v Naukovomu tovarystvi imeni Shevchenka u Lvovi (1892–1940): istoriohrafiiia [Ethnological research at the Shevchenko Scientific Society in Lviv (1892–1940): historiography]. K.: «VADEKS». [In Ukrainian].
- KONTA, R., 2016, Kraieznavchi doslidzhennia I. Franka [Regional studies of I. Franko: historiographical interpretations: istoriohrafichni interpretatsii]. Kraieznavstvo, 3/4, 17–25 [In Ukrainian].
- KONTA, R., 2016, Transformatsiia pohliadiv naukovtsiv XX stolittia na etnolohichni studii Ivana Franka [Transformation of views of 20th century scientists on the ethnological studies of Ivan Franko]. Pomiedzy: Polonistyczno-Ukrainoznawcze Studia Naukowe, 2/2016, 75–89. [In Ukrainian].
- KONTA, R., KAPELIUSHNYI, V., 2019, Etnolohichna diialnist I. Franka v Naukovomu tovarystvi imeni Shevchenka u Lvovi: doradianska istoriohrafiiia [Ethnological activities of I. Franko at the Shevchenko Scientific Society in Lviv: pre-Soviet historiography]. Storinky istorii [Tekst] = History pages : zb. nauk. pr. Nats. tekhn. un-t Ukrainy «Kyiv. politekhn. in-t», Kaf. istorii, Asots. istorykiv vyshch. shk. Ukrainy; redkol.: S. O. Kostylieva (holova) [ta in.]. Kyiv : NTUU «KPI», 49, 9–22. [In Ukrainian].
- KONTA, R., MASLIUK, O., 2013, Vysvitlennia etnolohichnykh zdobutkiv I. Franka v Naukovomu tovarystvi imeni Shevchenka u Lvovi: doradianska mizhvoienna istoriohrafiiia [The coverage of the ethnological achievements of I. Franko at the Shevchenko Scientific Society in Lviv: pre-Soviet interwar historiography]. Etnichna istoriia narodiv Evropy: Zbirnyk naukovykh prats, K., 41, 138–141. [In Ukrainian].
- KOVAL, T., 1998, Tvorchist I. Franka v konteksti kulturnoi identychnosti [The creativity of I. Franko in the context of cultural identity. Ivan Franko – pysmennyk, myslytel, hromadianyn]. Lviv, 88. [In Ukrainian].
- LIUZNIAK, M., 2001, Materializovana dumka u liudskomu butti yak chynnyk formuvannia natsionalnoi svidomosti ta politychnoho myslennia: z pohliadu Ivana Franka [Materialized thought in human being as a factor in the formation of national consciousness and political thinking: from the point of view of Ivan Franko]. Lviv: ADKF «Atlas». [In Ukrainian].
- NAKHLIK, Ye., 2016, Ivan Franko pro instytut derzhavy [Ivan Franko on the institution of the state]. [Online]. Available from: <https://zbruc.eu/node/56454> [In Ukrainian].
- SKOMOROVSKYI, V., 2003, Kraieznavchi studii Ivana Franka [The local studies of Ivan Franko]. Kraieznavchy zbirnyk na poshanu Bohdana Havryliiva. Ivano-Frankivsk, 91–96. [In Ukrainian].
- SKOMOROVSKYI, V., 2004, Ivan Franko yak kraieznavets [Ivan Franko as a local historian]. Kraieznavets Prykarpattia, 3, 40–42. [In Ukrainian].
- SKOMOROVSKYI, V., 2006, Istoryko-kraieznavchi pohliady Ivana Franka [Historical and regional views of Ivan Franko]. Ivano-Frankivsk: Hostynets. [In Ukrainian].
- SOLOMCHAK, T. Ya., 2007, Trudova mihratsiia, ii prychny ta naslidky v otsyntsi Ivana Franka i mihratsiini protsesy suchasnosti [Labor migration, its causes and consequences in the evaluation of Ivan Franko and migration processes of the present]. Visnyk Prykarpatskoho universytetu. Ekonomika. Ivano-Frankivsk, 4, 198–202. [In Ukrainian].
- TKACHUK, M. P., 1997, Kontsept naturalizmu i khudozhni shukannia v «Boryslavskykh opovidanniakh» Ivana Franka [The concept of naturalism and artistic pursuits in Ivan Franko's «Boryslav Tales»]: Navch. Posibnyk. Ternopil'skyi derzh. ped. in-t. Ternopil. [In Ukrainian].
- ZABUZHKO, O. S., 1993, Filosofiia ukrainskoi idei ta evropeyskyi kontekst [The philosophy of the Ukrainian idea and the European context]. K.: Vyd-vo «Osnovy». [In Ukrainian].
- ZHULYNSKYI, M. H., 1999, Viriu v sylu dukha: Ivan Franko, Lesia Ukrainka, Mykhailo Hrushevskiyi u borotbi za pidnesennia politychnoi i natsionalnoi svidomosti ukrainskoi liudyny [I believe in the power of the spirit: Ivan Franko, Lesia Ukrainka, Mykhailo Hrushevskiyi in the struggle for the elevation of the political and national consciousness of the Ukrainian people]. Lutsk: Media. [In Ukrainian].

Дослідження історичних праць І. Франка: сучасна українська історіографія

У статті розглядається висвітлення в сучасній українській історіографії історичних досліджень І. Франка. Автори підкреслюють, що до останнього часу ця проблема висвітлювалася досить тенденційно в радянській історіографії. Це була другорядна і не така важлива тема в оцінці спадщини вченого порівняно з його досягненнями як письменника, поета, есеїста, перекладача, громадсько-політичного діяча. Радянські дослідження були побудовані на основі марксистсько-ленінської методології. Акцент робився на політичних переконан-

нях вченого, які подавались крізь призму боротьби з українськими «буржуазними націоналістами». Дослідження науковців діаспори суттєво відрізнялись від радянських ідеологічних аналогів. Але в цих дослідженнях проблема наукового дослідження історичних поглядів І. Франка не виділялася в окрему тему. Лише в дослідженнях сучасних українських науковців ця проблема піднімається на концептуальному рівні та отримує всебічне висвітлення. В працях сучасних українських вчених ми можемо простежити як критику попередніх оцінок історичної наукової спадщини Івана Франка, так і спроби сформуванню загального бачення історичного світогляду вченого та перспектив подальшого дослідження його історичної наукової спадщини.

Ключові слова: І. Франко, історіографія, історичні погляди, франкознавство, історія України.

Rostyslav Konta, Doctor of Historical Sciences, Professor of Department of Ethnology and Local History, Taras Shevchenko National University of Kyiv.

Ростислав Конта, доктор історичних наук, професор кафедри етнології та краєзнавства Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6803-3242>

Ihor Mokhnatiuk, PhD, Associate professor, Department of International Relations and Tourism, Kyiv international University.

Ігор Мохнатюк, кандидат історичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин та туризму Київського міжнародного університету.

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8625-9069>

Received: 08.09.2023

Advance Access Published: October, 2023